

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 49

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αίτησης
Κατάθεσης Εγγράφων
ΚΟΙΝ: Όπως πίνακας αποδεκτών

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 1068/45/3.10.2019 Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεση Εγγράφων με θέμα: «Εμπορική και οικονομική εκμετάλλευση μνημείων της χώρας από ιδιωτική εταιρεία»

Σε απάντηση της με αριθμ. Πρωτοκόλλου 1068/45/3.10.2019 Ερώτησης και Αίτησης Κατάθεσης Εγγράφων των Βουλευτών κ.κ. Καλλιόπης Βέττα, Ελευθέριου Αβραμάκη, Ειρήνης - Ελένης Αγαθοπούλου, Τρύφωνα Αλεξιάδη, Αθανασίας Αναγνωστοπούλου, Ευάγγελου Αποστόλου, Σταύρου Αραχωβίτη, Δώρας Αυγέρη, Αλέξανδρου - Χρήστου Αυλωνίτη, Άννας Βαγενά, Βασιλείου Βασιλικού, Χρήστου Γιαννούλη, Αναστασίας Γκαρά, Ιωάννη Γκίολα, Θεόδωρου Δρίτσα, Σουλτάνας Ελευθεριάδου, Κωνσταντίνου Ζαχαριάδη, Χουσεΐν Ζεϊμπέκ, Νικόλαου Ηγουμενίδη, Ευφροσύνης Καρασαρλίδου, Νίνας Κασιμάτη, Μάριου Κάτση, Κυριακής Μάλαμα, Χαράλαμπου Μαμουλάκη, Αλέξανδρου Μείκόπουλου, Ιωάννη Μπουρνούς, Αικατερίνης Νοτοπούλου, Θεόφιλου Ξανθόπουλου, Αικατερίνης Παπανάτσιου, Ιωάννη Σαρακιώτη, Παναγιώτη Σκουρλέτη, Παναγιώτη Σκουρολιάκου, Νικόλαου Συρμαλένιου, Σωκράτη Φάμελλου, Αλέξη Χαρίτση, Ραλλίας Χρηστίδου και Γεώργιου Ψυχογιού και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Τον Νοέμβριο του έτους 2018 η Εφ.Α. Πόλης Αθηνών έλαβε επιστολή της κ. Α. Ζουγανέλη για λογαριασμό εταιρείας παραγωγής αναψυκτικών με συνημμένη πρόταση ελεύθερης σχεδιαστικής σύνθεσης – σκίτσου που προοριζόταν να χρησιμοποιηθεί σε διαφήμιση συλλεκτικής συσκευασίας αφιερωμένης στην Αθήνα. Στη σύνθεση περιλαμβάνονταν αξιοθέατα που χαρακτηρίζουν την πόλη, όπως ο Παρθενώνας, το Ηρώδειο, η Βουλή και η Πλατεία Συντάγματος, οι Εύζωνοι κ.ά. Το περιεχόμενο της επιστολής αφορούσε στη διερεύνηση της ύπαρξης ή μη τυχόν περιορισμών όσον αφορά τη χρήση των μνημείων στη συγκεκριμένη σύνθεση και για τον συγκεκριμένο σκοπό. Η Εφορεία, σύμφωνα με το τότε ισχύον θεσμικό πλαίσιο, απάντησε εγγράφως ότι «για την ελεύθερη σχεδιαστική απεικόνιση δεν απαιτείται άδεια χρήσης από πλευράς αρμοδιοτήτων μας» [υπ' αριθμ. ΕΦΑΠΑ/21032/20.11.2018 έγγραφο].

Η απάντηση της Εφ.Α. Πόλης Αθηνών στηρίχθηκε στην υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΔΜΕΕΠ/Γ2/Φ5152-54/81397/2199/12.5.2005 κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1491/Β'27.10.2005), σε συνδυασμό με την υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΤ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/126463/28.12.2011 κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ Β'

3046/2011), που ρύθμιζαν το καθεστώς αδειοδότησης, και δεν προέβλεπαν οποιαδήποτε σχετική άδεια για την ελεύθερη σχεδιαστική αναπαράσταση μνημείου κατά το ανωτέρω χρονικό σημείο. Οι ανωτέρω κοινές υπουργικές αποφάσεις ρυθμίζουν την αδειοδότηση και τα τέλη για χρήση απεικονίσεων αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων, μνημείων, μουσειακών εκθέσεων και συλλογών και **ΟΧΙ την αδειοδότηση για αναπαραστάσεις αυτών.**

Για τον ίδιο ασφαλώς λόγο δεν ετίθετο ζήτημα διαβίβασης του αιτήματος προς εξέταση από τα αρμόδια Κεντρικά Συμβούλια του ΥΠΠΟΑ, ούτε για την υποβολή νέου ερωτήματος από την ενδιαφερόμενη εταιρεία προς άλλη υπηρεσία του Υπουργείου, καθώς η εταιρεία θα ελάμβανε την ίδια απάντηση, ήτοι ότι δεν απαιτείτο καμία άδεια. Σημειωτέον δε ότι οι Περιφερειακές και Ειδικές Περιφερειακές Υπηρεσίες εισηγούνταν, κατά περίπτωση, στα Κεντρικά Συμβούλια για παραγωγή οπτικοακουστικών έργων και ψηφιακή αναπαραγωγή απεικονίσεων και όχι για τις κάθε είδους απεικονίσεις μνημείων επί υλικού φορέα (έντυπες εκδόσεις, ετικέτες, αφίσες κλπ).

Στις 04.07.2019 δημοσιεύθηκε η υπ' αρ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/356481/254593/7509/2927 Υπουργική Απόφαση. Με την εν λόγω υπουργική απόφαση, μεταξύ άλλων, άλλαξε το καθεστώς αδειοδότησης, και πλέον από την ημερομηνία δημοσίευσής αυτής απαιτείται άδεια των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου ακόμα και για την ελεύθερη σχεδιαστική αναπαράσταση μνημείων.

Σημειώνεται ότι η επίμαχη καμπάνια της εταιρείας είχε χρόνο έναρξης προγενέστερο της έκδοσης της υπουργικής απόφασης του Ιουλίου του έτους 2019 και, συνεπώς, κατά το χρόνο υποβολής του ερωτήματος της εταιρείας, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου απεφάνθη ορθώς ότι δεν απαιτείται άδεια για τη χρήση ελεύθερης σχεδιαστικής σύνθεσης – σκίτσου (αναπαράστασης) μνημείου. Συνακόλουθα δε, ουδέποτε το δημόσιο ζημιώθηκε και οι παραβάσεις που δόθηκαν τελέστηκαν από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού δεν θα δύναντο να επιφέρουν την απώλεια εσόδων που ψευδώς και ανακριβώς αναφέρονται στο ερώτημά σας, διότι δεν προβλεπόταν και δεν προβλέπεται διαδικασία προσδιορισμού και επιβολής τελών για τη χρήση ελεύθερης σχεδιαστικής σύνθεσης – σκίτσου (αναπαράστασης) μνημείου.

Η αλλαγή του καθεστώτος αδειοδότησης που μεσολάβησε κατά τη διάρκεια της επίμαχης διαφημιστικής καμπάνιας δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την απόσυρση αυτής από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, καθώς σε αντίθετη περίπτωση θα υπήρχε ο κίνδυνος να στραφεί η ως άνω εταιρεία κατά του Ελληνικού Δημοσίου διεκδικώντας αποζημίωση και τότε όντως θα ετίθετο θέμα οικονομικής βλάβης του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού αλλά και συνολικά του Ελληνικού Δημοσίου. Η απόσυρση μίας διαφημιστικής καμπάνιας αποφασίζεται από το Συμβούλιο Ελέγχου και Επικοινωνίας, το οποίο είναι διαιτητικό όργανο ιδρυθέν από τις ίδιες τις εταιρείες, και το Υπουργείο δεν έχει καμία κατά νόμο δικαιοδοσία να παρεμβαίνει σε ένα εσωγενές διαιτητικό όργανο των ανταγωνιστριών εταιρειών. Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού είναι αρμόδιο μόνο για την αναγκαιότητα χορήγησης άδειας, η οποία δεν προβλεπόταν κατά το χρόνο έναρξης της διαφημιστικής καμπάνιας της εταιρείας.

Περαιτέρω, το από 26.06.2019 έγγραφο της προηγούμενης πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου που επικαλείστε στην ερώτησή σας, τεκμαίρει τη διοικητική ανεπάρκεια των αρμοδίων πολιτικών προσώπων, τα οποία φαίνεται να αγνοούσαν το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και δεν είχαν καμία εικόνα των διαδικασιών που προβλέπονταν σχετικά με την αδειοδότηση ελεύθερης σχεδιαστικής σύνθεσης – σκίτσου (αναπαράσταση) μνημείων. Εφόσον άποψη του ΣΥΡΙΖΑ είναι ότι απαιτείτο άδεια χρήσης ακόμα και πριν τον Ιούλιο του 2019 γιατί δεν σταμάτησε την διαφημιστική καμπάνια της ίδιας εταιρείας και δεν ζήτησε προηγούμενη άδεια τον Αύγουστο του έτους 2018 όταν η εταιρεία Coca - Cola Hellas παρουσίασε μια αναμνηστική και συλλεκτική φιάλη, προς τιμή του νησιού της Κρήτης, επί της οποίας υπήρχε σκίτσο - σύνθεση τοιχογραφιών του Παλατιού της Κνωσσού;

Τέλος θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού με εισήγησή τους έχουν ήδη ζητήσει την ανάκληση της υπουργικής απόφασης του Ιουλίου του έτους 2019, διότι δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στην εφαρμογή

της, καθώς εκδόθηκε χωρίς σαφή νομοθετική εξουσιοδότηση, εγείρει ζητήματα συνταγματικότητας ως προς την κατοχύρωση της προστασίας της Τέχνης και αντίκειται στις διατάξεις του θεσμικού πλαισίου για την πνευματική ιδιοκτησία των δημιουργών.

Ειδικότερα, οι εισηγήσεις των υπηρεσιών κάνουν λόγο για εισαγωγή προληπτικής λογοκρισίας διά της επιβολής ελέγχου και αδειοδότησης για κάθε είδους αναπαράσταση, είτε αυτή αφορά μία παιδική ζωγραφιά μνημείων στο πλαίσιο μιας σχολικής εκδρομής είτε αφορά οποιονδήποτε καλλιτέχνη εμπνέεται, σχεδιάζει και αναπαριστά μνημεία.

Σε ανταπόκριση επί του αιτήματος των υπηρεσιών του Υπουργείου εξεδόθη ήδη απόφαση συγκρότησης ομάδας εργασίας, με αντικείμενο την επανεξέταση της Υ.Α (Β'2812) του Ιουλίου 2019, προκειμένου να προταθεί νέο θεσμικό πλαίσιο, το οποίο θα συνάδει με τις διατάξεις του ν. 3028/2002 και το Σύνταγμα και θα κατοχυρώνει τόσο την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, όσο και τα δικαιώματα των δημιουργών και των πολιτών.

Επιπλέον, έχω ήδη απευθύνει σχετικό ερώτημα προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους του ΥΠ.ΠΟ.Α., προκειμένου όχι μόνο να διευκολυνθεί το έργο της συσταθείσας ομάδας εργασίας και να διασαφηνιστούν τα ζητήματα που ανέκυψαν από την εφαρμογή της υπουργικής απόφασης του Ιουλίου 2019 αλλά και να για να αποφανθεί αρμοδίως και συνολικά για τη νομιμότητα αυτής. Είναι αυτονόητο ότι η ομάδα εργασίας θα επανεξετάσει την υπουργική απόφαση επί τη βάση των απαντήσεων που θα δοθούν στο ανωτέρω ερώτημα.

Ενόψει των ανωτέρω, προκύπτει σαφώς α) ότι ουδέποτε προκλήθηκε ζημία του Δημοσίου από τις πράξεις των υπαλλήλων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, δεδομένου ότι δεν προβλεπόταν και δεν προβλέπεται διαδικασία προσδιορισμού και επιβολής τελών για τη χρήση ελεύθερης σχεδιαστικής σύνθεσης – σκίτσου (αναπαράστασης) μνημείου, β) ουδέποτε παραβιάστηκε οποιαδήποτε διάταξη που προστατεύει τα εθνικά μας μνημεία, και γ) δεν υπήρξε οποιαδήποτε πειθαρχική παράβαση των υπαλλήλων των αρμοδίων υπηρεσιών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, αλλά αυτοί τήρησαν πιστά το νόμο και τις προβλεπόμενες κανονιστικές διατάξεις.

Τέλος, σε απάντηση του αιτήματος σας για προσκόμιση εγγράφων, σας καταθέτουμε το σχετικό αίτημα της coca-cola Hellas προς την Εφ.Α. Πόλης Αθηνών και όλα τα σχετικά έγγραφα της ανωτέρω υπηρεσίας.

Συνημμένα:

1. Η από 7.11.2018 ηλεκτρονική επιστολή της κας Α. Ζουγανέλη (αρ. πρωτ. ΕΦΑΠΑ 21032/7.11.2018).
2. Το υπ' αριθμ. ΕΦ.Α.Π.Α./21032/20.11.2018 έγγραφο.
3. Το υπ' αριθμ. ΕΦ.Α.Π.Α. 14446/10.7.2019 έγγραφο.
4. Το υπ' αριθμ. ΕΦ.Α.Π.Α.. 17048/1.8.2019 έγγραφο.
5. Το υπ' αριθμ. ΕΦ.Α.Π.Α.18749/5.9.2019 έγγραφο.
6. Το υπ' αριθμ. ΕΦ.Α.Π.Α. 18894/5.9.2019 έγγραφο.
7. Το υπ' αριθμ. ΕΦ.Α.Π.Α. 19473/6.9.2019 έγγραφο.
8. Το υπ' αριθμ. ΕΦ.Α.Π.Α. 20289/18.9.2019 έγγραφο.
9. Το υπ' αριθμ. ΕΦ.Α.Π.Α. 20982/3.10.2019 έγγραφο.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Πίνακας Αποδεκτών:

1. Βουλευτή κα Καλλιόπη Βέττα
2. Βουλευτή κ. Ελευθέριο Αβραμάκη
3. Βουλευτή κα Ειρήνη - Ελένη Αγαθοπούλου
4. Βουλευτή κ. Τρύφωνα Αλεξιάδη
5. Βουλευτή κα Αθανασία Αναγνωστοπούλου

6. Βουλευτή κ. Ευάγγελο Αποστόλου
7. Βουλευτή κ. Σταύρο Αραχωβίτη
8. Βουλευτή κα Δώρα Αυγέρη
9. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο - Χρήστο Αυλωνίτη
10. Βουλευτή κα Άννα Βαγενά
11. Βουλευτή κ. Βασίλειο Βασιλικό
12. Βουλευτή κ. Χρήστο Γιαννούλη
13. Βουλευτή κα Αναστασία Γκαρά
14. Βουλευτή κ. Ιωάννη Γκιόλα
15. Βουλευτή κ. Θεόδωρο Δρίτσα
16. Βουλευτή κα Σουλτάνα Ελευθεριάδου
17. Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Ζαχαριάδη
18. Βουλευτή κ. Χουσεΐν Ζεϊμπέκ
19. Βουλευτή κ. Νικόλαο Ηγουμενίδη
20. Βουλευτή κα Ευφροσύνη Καρασαρλίδου
21. Βουλευτή κα Νίνα Κασιμάτη
22. Βουλευτή κ. Μάριο Κάτση
23. Βουλευτή κα Κυριακή Μάλαμα
24. Βουλευτή κ. Χαράλαμπο Μαμουλάκη
25. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο Μεϊκόπουλο
26. Βουλευτή κ. Ιωάννη Μπουρνούς
27. Βουλευτή κα Αικατερίνη Νοτοπούλου
28. Βουλευτή κ. Θεόφιλο Ξανθόπουλο
29. Βουλευτή κα Αικατερίνη Παπανάτσιου
30. Βουλευτή κ. Ιωάννη Σαρακιώτη
31. Βουλευτή κ. Παναγιώτη Σκουρλέτη
32. Βουλευτή κ. Παναγιώτη Σκουρολιάκο
33. Βουλευτή κ. Νικόλαο Συρμαλένιο
34. Βουλευτή κ. Σωκράτη Φάμελλο
35. Βουλευτή κ. Αλέξη Χαρίτση
36. Βουλευτή κα Ραλλία Χρηστίδου
37. Βουλευτή κ. Γεώργιο Ψυχογιό
38. Υπουργείο Οικονομικών

Εσωτερική Διανομή:

1. ΓΔΑΠΚ
2. ΔΙΠΚΑ
3. ΔΒΜΑ
4. ΔΔΕΑΜ
5. ΓΔΑΜΤΕ
6. ΔΠΑΝΣΜ

Ακριβές Αντίγραφο

Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικού Έργου και Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΛΑΔΟΓΙΑΝΝΗ ΔΗΜΗΤΗΡ-ΕΛΕΝΗ